

Norges rolle i verden med et mektigere og større Kina

Kritisk infrastruktur

Verdenssituasjonen vår ser svært annerledes ut enn for få år siden. Der man tidligere måtte sikre kraftstasjoner, jernbaner og annen fysisk infrastruktur i en krisesituasjon, er det i dag i like stor grad digitale systemer som er sårbare både i og utenfor krisesituasjoner. Softwaren som styrer oljeplattformer, kraftnett og kollektivtransport er blitt like sårbare som de fysiske installasjonene.

I PST sin trusselvurdering blir Kina trukket frem som et land Norge bør være oppmerksom på. Gjennom investeringer og oppkjøp av selskaper kan Kina få tilgang til informasjon og teknologi som kan svekke norsk sikkerhet. Vi har i dag ingen full oversikt over kinesiske initiativer og utenlandske oppkjøp i Norge. PST har heller ikke mandat til å lage en slik oversikt. Med tanke på Kinas sikkerhetslov fra 2017, som pålegger alle kinesiske selskaper å dele informasjon med myndighetene ved behov, er dette bekymringsfullt.

I Norge får Huawei levere basestasjoner til Telenor for 5G-nettet, med en grense på 50 prosent av leveransene. Selskapet står også for vedlikehold av 4G-nettet. Norge har ingen sikkerhetssamarbeid med Kina.

Huawei har også blitt anklaget for å delta i utvikling av teknologi som kunne brukes til å kjenne igjen ansiktene til muslimer i Xinjiang og varsle politiet. Dette er et tydelig eksempel på hvordan kinesisk teknologi brukes til menneskerettighetsbrudd.

Flere vestlige land har også reagert på Kinas økende innflytelse i den teknologiske sfæren. Både USA og Australia har forbudt det kinesiske selskapet Huawei å delta i utbygging av mobilnettene deres frykt for spionasje. PST har også gitt kinesiske hackergrupper skylden for cyberangrep mot statsforvaltere og e-postinnbrudd på Stortinget.

Nylig kom det frem at Ruter testet sikkerheten i sine kinesiskproduserte elbusser. Testene viste at produsenten kan stanse bussene og sette dem ut av drift. Dette er et alvorlig varsel om hvor sårbar kritisk infrastruktur kan bli dersom man ikke har full kontroll over teknologien man bruker.

Unge Høyre vil:

- Ikke tillate selskaper fra land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med i utbygging og vedlikehold av kritisk digital og fysisk infrastruktur.
- Forby bruk av overvåkings- og dronesystemteknologi i kritisk infrastruktur som er utviklet av selskaper fra land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.
- Øke bevisstheten og kravene til sikkerhet i offentlige anskaffelser. Hyppigere anvende sikkerhetslovens hjemmel om skjermingsverdige objekter for kritisk infrastruktur som energi, kollektiv- og transportsektor.
- Opprette et nasjonalt register over utenlandske eierskap og investeringer i strategisk viktige sektorer.
- Begrense aktivitet på Svalbard fra land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.
- Arbeide for internasjonalt samarbeid om ansvarlig utvikling av kunstig intelligens med våre allierte.
- Demme opp for kinesisk påvirkning gjennom digitale medier, for eksempel gjennom regulering av tech-selskaper i samarbeid med EU og/eller de nordiske landene.

Et tettere samarbeid i Asia

Vi må ta mer ansvar for vår egen forsvarsevne, og jobbe for mer samarbeid med landene som har interesse av våre landområder. Kina er uten tvil en stor trussel i Asia, derfor er det viktigere enn noen gang å bygge gode relasjoner med nasjoner som vil oss vel i Østen.

Unge Høyre vil:

- Jobbe for et tettere økonomisk samarbeid med sør, øst- og sørasiatiske land som Sør-Korea, Japan og Australia.

Norges handelsforhold med Kina

Vi er i dag sterkt økonomisk avhengig av Kina både som eksportmarked og leverandør av varer og teknologi. Det gjør det hverken realistisk eller ønskelig å kutte alle bånd. Vår handel skal aldri gå på bekostning av nasjonal sikkerhet eller verdier.

Likevel finnes det varer som det er mindre kritisk å være avhengig av Kina, og andre varer det er mer kritisk å være avhengig av. Det bør settes tydelige retningslinjer for hvor grensen skal gå. Fisk, maling og møbler er eksempel på varer vi kan ha et mindre problematisk samarbeid med Kina på. Busser, høyteknologi og kunstig intelligens bør være minst mulig avhengighet.

Kinas alvorlige brudd på menneskerettighetene har fått internasjonal oppmerksomhet. Blant annet har demokratiet i Hong Kong på tross av 1984-erklæringen blitt kraftig innskrenket, og i Xinjiang-provinsen har den kinesiske staten drevet undertrykkelse av den muslimske uighur-minoriteten. I tillegg driver Kina med ulovlig statsstøtte til bilindustrien. På bakgrunn av dette har EU nylig innført sanksjoner mot Kina for første gang siden 1989.

EU har også lagt om sin Kina-politikk mot de-risking, med mål om å redusere sårbarheten i europeisk økonomi uten å kutte bånd med Kina. Ved å redusere avhengigheten av kinesiske leverandører i kritiske sektorer som teknologi, energi og råvarer, samtidig som dialog og handel opprettholdes. Strategien inkluderer også strengere kontroll av investeringer, styrking av europeiske forsyningskjeder med økt satsing på europeisk og global diversifisering.

I en verden der makt, krig og konflikt ikke lenger kun handler om territorium, men også om data, verdier og teknologi, må Norge føre en ansvarlig og verdibasert politikk overfor Kina. Handel og samarbeid må aldri gå på bekostning av nasjonal sikkerhet, demokratiske verdier eller grunnleggende menneskerettigheter.

Unge Høyre vil:

- Ikke inngå en omfattende frihandelsavtale med Folkerepublikken Kina.
- Sikre at handel med Kina ikke går på bekostning av nasjonal sikkerhet.
- Opprette et register over områder vi bør tilstrebe å ha mer diversifiserte verdikjeder.
- Sørge for at sikkerhet er et kriterium i alle anbudskontrakter.
- Tett følge EUs linje på Kina, med fokus på kontrollert handel.
- Reetablere et norsk handels- og representasjonskontor for Taiwan.

Kinesisk bistand

Kina fører en statlig finansiert utviklingspolitikk som er tett knyttet til handel og geopolitikk. I løpet av de siste 15 årene har Kina blitt en av Afrikas største lånegivere og handelspartnere. Det er en utfordring for vesten sin posisjonering i det globale sør. USA sine bistandskutt skaper et tomrom som må fylles av andre aktører internasjonalt. Her ser Kina muligheter for sin politiske innflytelse.

Unge Høyre vil:

- Bruke norsk bistand for å demme opp for kinesisk innflytelse.